

Albert Camus

TUJEC

1. ROMAN

2. Značilnosti romana: Roman je daljše pripovedno besedilo, v katerem se glavna oseba skozi poglavja srečuje z mnogimi stranskimi osebami in se znajde v večih različnih situacijah. Poznamo več vrst romana; pustolovski, zgodovinski, detektivski...

3. KRATKA VSEBINA

Glavni junak je Meursault. Dogajanje je postavljeno v Alžir. Meursault je povprečni uradnik in pripoveduje o treh tednih svojega življenja, preden so ga zaradi umora aretirali, ter o 11 mesecih zapornega življenja, ki se konča z obsodbo na smrt.

Roman se prične z materino smrtjo, vendar Meursault pri tem ne kaže posebne žalosti. Še istega dne se spusti v ljubezensko razmerje s strojepisko Marijo. Z znancem Raymondom, s katerim ga ne veže nič bistvenega, pa se zaplete v zadevo, ki ga nazadnje pripelje do umora. Nekega Arabca umori brez pravega razloga, samodejno in po naključju, iz samoobrambe in neprištevnosti zaradi sonca.

Sledi sodna obravnava, kjer ga javni tožilec zlahka prikaže kot naravno pokvarjenega, kajti bil je neprizadet ob stvareh, ki ga ne bi smele puščati takega (materina smrt). Prepozna ga za izrazito hudodelskega človeka, ker je umor naklepno pripravil. Ker ga tudi sodišče spozna za pokvarjenega, sovražnega družbi in njeni morali, ga obsodi na smrt.

V ječi se zave občutka absurdnosti sveta in ravnodušja do lastnega in tujega življenja. Čaka na smrt in noče sprejeti niti religioznega niti kakršnega koli drugega olajšanja

4. GLAVNE OSEBE

Meursault je človek, za katerega je značilen izrazito ravnodušen odnos do sveta, kar se kaže v tem, da življenje sprejema takšno, kakršno je. Šele zaradi sodno neprimernega načina ugotavljanja njegove krivde se začne spraševati o smislu svojega življenja. Spozna popolno nesmiselnost sveta in spor med človekom in nesmiselnostjo sveta mu predstavlja edino otipljivo resnico. Rešitev za človeka je samo v osebno odgovornem zavedanju absurdnosti sveta in v sizifovsko trmastem vztrajanju sredi nesmiselnega in tujega sveta.

Meursault je vseskozi ravnal po absurdnem občutju življenja. Šele po pogovoru s spovednikom, ki ga obišče v ječi, se absurdnosti jasno zave.

Marija je ženska, ki zna uživati življenje. Vedno je polna energije in se vsega veseli, je nad vsem navdušena. Zdi se popoln nasprotje Meursaulta. Je optimistka in je polna upanja, ko obišče Meursaulta v ječi, mu prigovarja, da bo kmalu zunaj in se bosta poročila. Ona je tista, ki s svojim pismom v katerem opisuje svoje svobodno življenje, prvič obudi Meursaultovo mišljenje o življenju.

Raymond je okrutnejši in zelo grob človek. Nima nekih moralnih vrednot. On je tisti, ki popelje Meursaulta do uboja. Rad se prepusti alkoholu. Na svet, podobno kot Meursault, gleda brezbrizno in neljubeče.

5. SITUACIJE V KATERIH SE ZNAJDEJO GLAVNE OSEBE

Meursault: Ni popolnoma jasno zakaj Meursault ustrelil arabca brez pravega razloga. Zaradi zmedenosti od sonca, ki ga spominja na dan, ko mu je umrla mati, narobe presodi kretnje arabca in ga štirikrat ustrelil. Zdi se, kot da je to storil zato, da je izrazil svojo jezo in žalost nad svetom.

Marija: Ko se znajde na sodišču kot priča in poskuša pomagati Meursaultu, se počasi zave, da mu ne dela usluge in začne jokati, kar kaže na to, da ga zelo ljubi. Tudi, ko ga obišče v zaporu in mu govori v upanju, da se bosta poročila, pokaže svojo ljubezen.

Raymond: reagira malce prenapregljeno in neumno proti arabcem na plaži. Tudi, ko pretepe svojo punco pokaže svojo temno stran, ko izjavi, da si je dekle to zaslužilo.

6. OBLIKA

Roman je razdeljen na dva dela, na prvi del, ki opisuje Meursaultovo vsakdanje življenje in drugi, v katerem Meursault opisuje svoje življenje v zaporu. Prvi del ima 6. delov, drugi pa 5.

7. EKSISTENCIALIZEM:

Najprej se je pojavil v filozofiji (v Franciji). Največji predstavnik je bil Jean Paul Sartre, ki velja za enega vodilnih sodobnih literatov in filozofov eksistencializma. Bil je ena osrednjih osebnosti političnega in kulturnega življenja po drugi svetovni vojni v Franciji. Bistvo eksistencializma je v tem, da človek ni sprva nič, človeške narave same po sebi ni, človek je odraz vsega tistega, kar je v življenju počel. Eksistencialisti zagovarjajo povsem nasprotno idejo kakor naturalisti konec 19. stoletja. S svojim lastnim izborom človek določa svojo eksistenco, vendar pa ni vedno močno bitje in prepuščenost samemu sebi mu povzroča notranje travme in tesnobo.

Značilnosti tega obdobja se kažejo v Tujcu, ker je Meursault brezbrizen in drugačen posameznik, ki pa se na koncu zave svoje eksistence in sprevidi, da v življenju ni nikoli znal uživati, za kar mu je žal.

8. SLOG PISANJA

Pripovedovalec je prvoosebni, stavki so kratki, enostavni in preprosti. Pisatelj stavkov ne zaplete, kraj in čas dogajanja si logično sledita.

9. BISTVO ROMANA:

Ker se človek le s pasivnim vztrajanjem, iz katerega je izključena vsaka ideja o smislu tega bivanja, upre nesmiselnosti tega sveta, je bivanje kljub vsemu prikazano kot pomembna vrednota romana. Sporocilo kaže na nesmiselnost in neupravičenost smrtne obsodbe.

Pripoved v romanu teče kot dnevniški zapisi. Kompozicijsko je zasnovan tako, da se junak postopoma zaveda in spoznava absurdnost. Nazadnje se izkaže, da je junak v svoji notranjosti nosilec vrednot, ki ga postavljajo nad absurd ostalega sveta: samospoznavalska aktivnost, iskrenost, zgolj osebna odgovornost in volja dobivanja vsemu navkljub.

Roman je moderen po vsebini in sporocilu (teme človekove osamljenosti, brezizhodnosti, izgubljenosti, negotovosti), zato ga uvrščamo v književnost absurda. Kompozicijsko pa je še vedno urejen, dogajanje je pregledno, pripovedni prijem so tradicionalni. (absurd=nesmisel).

11.0 AVTORJU:

Albert Camus se je rodil leta 1913 v Mondovi (Alžirija) in se ubil v avtomobilski nesreči leta 1960. Študiral je

in se že kot mladenič politično udeleževal. Leta 1936 ustanovi Gledališče dela, na katerem dolgo časa predvaja poleg tujih tudi svoje drame. Kasneje se preseli v Francijo, kjer je reporter časopisa. Bil je pisatelj, esejist, dramatik. Leta 1957 je prejel Nobelovo nagrado. Ni bil pravi filozof, ampak je oblikoval nekakšno variacijo Sartrove eksistencialistične filozofije, to je filozofijo absurda. Svojo filozofijo je ilustriral v lastnih leposlovnih delih in tako je novela ali roman Tujec (1942) ilustracija filozofskega eseja Mit o Sizifu (v njem je utemeljil filozofijo absurda).

Camus je utemeljitelj književnosti absurda, saj v svojih delih prikazuje usodo ljudi, ki morajo živeti znotraj povsem nesmiselnega oz. absurdnega sveta.

Camus je poleg eseja Mit o Sizifu napisal tudi esej Uporni človek. Človek iz tega eseja doživi preobrazbo v primeru s človekom iz Mita o Sizifu. Uporni človek še vedno živi absurdno, vendar se absurdno s svojo dejavnostjo upira. Če je za človeka iz prvega eseja značilen pasivizem absurda, potem v drugem eseju srečamo aktivizem. Esez Uporni človek je potem ilustriral v romanu Kuga (1947).

Je avtor naslednjih dram: Kaligula (1944), Nesporazum (1944), Pravičniki (1949).